

# Politikerne har skelet ret så meget til Hattie. Det skal de nok holde op med

UDGIVELSENS FORFATTERE: [Hans Henrik Sievertsen](#) [Mikkel Giver Kjer](#)

Dagtilbud, skole og uddannelse



Modelfoto: Ricky John Molloy/VIVE

Læs debatindlægget på [folkeskolen.dk](https://folkeskolen.dk)



Hans Hen-  
rik Sievertsen

Professor MSO,  
cand.polit, ph.d. i økonomi

[29 65 84 75](tel:29658475)  
[hhs@vive.dk](mailto:hhs@vive.dk)



Mikkel Giver Kjer

Chefanalytiker

[33 69 77 19](tel:33697719)  
[mgk@vive.dk](mailto:mgk@vive.dk)

Hatties forskning har gjort ham til en af verdens mest indflydelsesrige skikkelser inden for uddannelsesforskning. Men nu konkluderer et internationalt forskerhold, at hans forskning er så fejlbehæftet, at den forvirrer mere end den gavner. Det skriver professor MSO Hans Henrik Sievertsen og chefanalytiker Mikkel Giver Kjer i et debatindlæg, der har været bragt i [folkeskolen.dk](https://folkeskolen.dk)

**John Hatties omfattende** forskningsoversigter har gjort ham til en nøglefigur inden for uddannelsesområdet i mange vestlige lande. Han har i vid udstrækning fungeret som idéleverandør for beslutningstagere, og hans arbejde har haft markant gennemslagskraft på både [politisk og praktisk niveau](#).

Det gælder således også i Danmark, hvor politikerne skelede ret så meget til Hattie, da de optegnede stregerne til folkeskolereformen. Her var fokus ikke mindst på at understøtte idéen om en mere målrettet – og effektiv – undervisning.



I årene efter blev Hatties tanker omsat i praksis, da kommuner og skoler – bl.a. blandt med støtte fra A.P. Møller Fonden – arbejdede på at implementere synlig læring og læringsmålstyret undervisning.

## Forskernes konklusion er tydelig: Analysen viser alvorlige metodiske og statistiske problemer

MIKKEL GIVER KJER, CHEFANALYTIKER & HANS HENRIK SIEVERTSEN, PROFESSOR MSO

Hatties forskningsoversigter er for første gang blevet systematisk gennemgået af en gruppe forskere. Deres konklusion er tydelig: Analysen viser alvorlige metodiske og statistiske problemer og rejser tvivl om, hvorvidt synlig læring er et brugbart grundlag for såvel uddannelsespolitik som for praksis.

### Synlig læring, kort fortalt

I 2009 udgav Hattie sit banebrydende værk [Visible Learning](#) – på dansk Synlig læring; en omfattende forskningsoversigt, hvor han samlede resultaterne fra hundredvis af studier om, hvad der virker i undervisningen. Værket byggede på mere end 20 års forskning og kortlagde over 100 faktorer, der påvirker elevernes faglige udbytte – fra undervisningsformer og skoleledelse til elevens egen indsats og motivation.

Nogle faktorer havde markant positiv effekt, andre viste sig at have begrænset eller endda negativ betydning. Siden udgivelsen er Hatties arbejde vokset betragteligt. I 2021 dækkede kortlægningen over 300 undervisningsfaktorer baseret på mere end 2.400 studier.

### Synlige og alvorlige fejl

[Flere forskere](#) har gennem årene påpeget væsentlige statistiske fejl og metodiske mangler i Hatties arbejde. På grund af det enorme og komplekse datamateriale, som hans imponerende værk bygger på, har det dog hidtil været svært for andre at efterprøve hele analysen i dybden.

Nu har et internationalt tværfagligt forskerhold med stor erfaring i systematiske forskningsreviews taget fat og kigget Hattie grundigt efter i sømmene. Efter næsten fire års intensivt arbejde og betydelige ressourcer har de i et [arbejdsrapport](#) vurderet, om den tidligere kritik blot var enkeltstående tilfælde, eller om den peger på mere omfattende problemet.

Deres konklusion er både entydig og opsigtsvækkende: Hatties forskningsoversigt er så gennemgribende fejlbehæftet, at de præsenterede resultater ikke kan danne et solidt grundlag for de konklusioner, han drager.

Ifølge forskerne er der ikke blot tale om mindre fejl, der kan rettes; problemerne er dybt forankret i den metodiske tilgang og underminerer hele analysens troværdighed.

Ifølge forskerne er det et særligt problem, at mange af de meta-analyser, Hattie bygger sine konklusioner på, slet ikke handler om det samme fænomen, den samme målgruppe eller det samme udbytte, som han anvender dem til. F.eks. påpeger de, at faktoren "Writing programs" også inkluderer en meta-analyse af læseprogrammer – som jo ikke er det samme.

### Vi starter forfra – og dog

Betyder det så, at vi bare skal kassere Hatties arbejde helt og holdent? Ikke nødvendigvis.

For det første står uddannelsesforskningen i dag et stærkt sted. Der sker betydelige fremskridt i forståelsen af, hvordan vi bedst understøtter elevers læring og tilpasser undervisningen til individuelle behov. Men feltet rummer til stadighed et stort potentiale for at forbedre praksis. Det forudsætter, at vi forholder os kritisk til de metoder, vi anvender.

For det andet anerkender forskerne bag den nye kritik Hatties grundlæggende ambition: At skabe overblik over, hvad der virker i undervisningen – og få det til at virke i praksis; det er stadig et vigtigt og meningsfuldt mål. For både praktikere, forskere og politikere.

[Hans Henrik Sievertsen](#) & [Mikkel Giver Kjer](#)

---

## Om denne udgivelse

Publiceret i  
folkeskolen.dk